

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ВИПРАВЛЕННЯ УЧНІВСЬКИХ ПОМИЛОК У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

Відомий чеський мислитель, педагог Ян Амос Каменський писав, що будь-яка помилка з маленької сніжинки перетворюється у велику снігову бурю неупішності, якщо на цю помилку відразу не відреагував учитель. Існує значна кількість робіт з психології і педагогіки, в яких досліджувались ті, чи інші аспекти корекційної роботи з учнями. Зокрема, такими дослідженнями займалась Л. Черкаська, яка вважає, що необхідним компонентом ефективної та самодостатньої методичної системи навчання математики є етап демонстрації досягнень учнів (у процесі діагностики знань, умінь і навичок та під час здійснення контролюючих заходів). Дійсно, одним з найнеобхідніших компонентів навчання є перевірка та оцінка засвоєного учнями навчального матеріалу. Значення перевірки та оцінки знань полягає в тому, що і вчитель, і учень дістають якісну характеристику своїх знань, умінь і навичок. Учитель має критично оцінювати свою роботу, виходячи з успішності учнів.

Виявляючи помилки учнів, вчитель вносить зміни в методику своєї роботи, шукає індивідуальний підхід до своїх учнів. Кожен учень теж виявляє свої помилки та виробляє ставлення до оцінювання знань учителем. Контроль часто розглядається як завершальний етап окремого дидактичного циклу, хоча констатація факту і рівня знання чи незнання учнем даного навчального матеріалу не може забезпечити подальше успішне опанування учнями нових знань і вмінь. Немає нічого небезпечнішого для становлення моральних і вольових сил дитини, ніж байдужість вчителя до його успішності. Тому діагностика процесу навчання є необхідною умовою високої якості успішності учнів. [3]. На нашу думку, вчитель має виявити труднощі у засвоєнні навчального матеріалу, прогалини навчальної підготовки. Головне завдання коригувальної діяльності полягає не у виправленні помилок, а у знаходженні причин цих помилок та їх усуненні. Учнів потрібно навчити здобувати знання різними способами, та правильно їх використовувати. В методиці навчання математики існують різноманітні форми коригувальної роботи. Вони залежать від складності виду роботи, яку виконує учень: контрольної, чи самостійної, чи тестових завдань. І. Кирик, яка працювала над дослідженням класифікації учнівських помилок підкреслює те, що ефективність роботи вчителя математики залежить від того, наскільки своєчасно виявлятимуться помилки та недоліки в знаннях учнів і як оперативно вживатимуться заходи для їх подолання. Разом з тим, науковець зазначає, що робота над помилками є однією з основних форм подолання прогалин у знаннях і вміннях учнів. Це дійсно так, адже така робота виховує в учнів уважність, розвиває вміння логічно мислити, аналізувати, сприяє розвитку самоконтролю. Також не менш важливим є те, щоб учитель зрозумів, чому було допущено помилку. Наприклад, у 6 класі, після вивчення теми «Перпендикулярні та паралельні прямі. Координатна площина», учні написали контрольну роботу. При виконанні такого

завдання, як: «Побудуйте на координатній площині точки А (-2; 3), В (5; -1), С (-2; 1), D (3; 1). Знайдіть координати точки перетину відрізків АВ і CD». [1]. 56% учнів допустили помилки. На нашу думку, під час вивчення цієї теми вчитель повинен спочатку актуалізувати опорні знання учнів, повторити вузлові питання, на яких ґрунтується наступний матеріал, і творчий пошук учнів. Запропонувати учням позначити точку М (2), знайти дві точки А і В, віддалені на три одиниці від точки М, визначити, яке з чисел m , чи n більше, якщо точка М (m) більше віддалена вправо, ніж точка N (n). [2]. Крім того, учням можна дати запитання : «Як ви знаходите своє місце в кінотеатрі за квитком? Як визначають положення міста на географічній карті? » Потрібно переконати учнів в тому, що в житті аналогічних ситуацій багато, а тому потрібно вміло і точно знаходити положення предмета за допомогою чисел. Після цього учням потрібно запропонувати визначити положення точки на класній дошці. Учні, обдумавши, приходять до висновку, що треба вибрати умовну точку відліку, через яку провести дві взаємно перпендикулярні прямі, встановити додатні напрямки, вибрати одиничний відрізок. Щоб зацікавити учнів, можна намалювати кілька фігур, тварин за допомогою точок на координатній площині. Така підготовча робота підводить учнів до глибокого розуміння теми «Координатна площина» та досягнення високих успіхів при написанні контрольної роботи.

Отже, кожна причина невстигання учнів у навчанні, потребує свого, особливого підходу до неї, а тим більше – кожен учень потребує особливої, тільки на нього спрямованої уваги, поваги до його особистості, врахування та підтримки його успіхів. Помилки учнів – це, безпосередньо, помилки у роботі самого вчителя, тому для зменшення їх кожному вчителю потрібно навчитись їх передбачати.

Література:

1. Бевз Г. П., Бевз В. Г. Математика. 6 клас.– Київ : «Генеза» , 2006.
2. Совершенствование учебно – воспитательной работы по математике в школе. Сб. статей. Под ред. И. Ф. Тесленко. К.: Рад. Шк., 1979
3. Черкаська Л. Корекція результатів навчання учнів як необхідний компонент сучасних методичних систем. // Математика в школі. – 2006. - № 8.
4. Шматенко Г. Запобігання виникненню математичних помилок у учнів 5 – 8 класів. // Математика. – 2012. - № 21 – 22.